

Emlékezés Dr. Kovács Gézára (1928-2009), a hazai jövő kutatás sokoldalú, ikonikus alakjára

DR. NOVÁKY ERZSÉBET

MTA doktor, professor emerita
Budapesti Corvinus Egyetem, Fenntartható Fejlődés Intézet

2026. február 3.

Az agrárközgazdász és a tervező

- Agrár szakos közgazdasági diploma, MKKE, 1952
- MKKE Népgazdaság Tervezése Tanszék munkatársa 1952-, vezetője, 1966-1971
- MKKE Ált. Közgazdasági Kar dékánhelyettese 1962-65, dékán, 1965-1968
- Országos Tervhivatal Távlati Tervezési Közgazdasági Bizottságának tagja

Mezőgazdasági összehasonlító vizsgálatok, 1952-1963

Hosszú távú mezőgazdasági és területfejlesztési elgondolások, 1960-1975

Átfogó gazdaságpolitikai vizsgálódások, 1960-as évek

Az egyetemi oktatás modernizálásának aktív résztvevője

- 1960-as évek:
 - a Terv-matematika szak indításának támogatása
 - a Szociológia tárgy bevezetésének támogatása
 - a Népgazdasági információs rendszerek tárgy oktatásának bevezetése
 - a tanárképzés megújítása (a távlati szemlélet erősítése)
- 1967-től, az MKKE és az Országos Tervhivatal között:
 - ösztöndíjas gyakornoki rendszer kiépítése
 - státusz fiatal oktatóknak

A jövőkutató 1.

A tudományos jövőkutatás kutatásának, művelésének és oktatásának kiépítése

- **Nagy távlatok és a tervezés kutatószeminárium**, vezető, MKKE, 1968
- A Futurológia és a Nagy távlatú jövőkutatás c. kurzusok, 1971-től
- Futurológia Olvasókönyv, összeállítás, I-IV. 1971, **Jövőkutatás tantárgy** 1975-től
- TTF Akadémiai Kutatási Főirány Koordinációs Tanácsa, elnök 1974-1978
- MKKE Futurológia/Jövőkutatás Osztály, vezető, 1968-1989
- **MTA + MKKE**: Nagy távlatú komplex jövőkutatás kutatócsoport, vezető, 1974-1989
- Fiatalok indítása a jövőkutatási pályára
- MKKE Prognosztikai Kutatócsoport, Gazdasági prognosztika külkeres hallgatóknak
- MTA Kutatóintézetek (Világgazdasági Kutatóintézet, Tudományszervezési Intézet)

A jövőkutató 2.

- Prognosztikai Klub (MTESZ Szervezési és Vezetési Tudományos Társaság) 1970
- KGST Tudományos-Műszaki Fejlődés Prognosztizálása Munkabizottság, elnök, 1981-
- Fiatal Tudósok Nyári Iskolája
- Magyar Jövőkutatói Konferenciák (1972, 1978, 1985) koncepciójának kidolgozása

A jövőkutatás akadémiai elfogadtatása (futurológia, prognosztika)

MTA IX. Osztály Jövőkutatói Bizottság, 1976

elnök, 1976-1988

a hazai jövőkutatók interdiszciplináris tudományos fóruma

Üzenetek Kovács Géza önálló könyveiből, 1970-es évek

- „Hagyjunk csekkeket kitöltetlenül!”
- „Ne költsük el ma teljesen jövőbeni pénzünket!”

In: A nagy távlatok és a tervezés, 1970

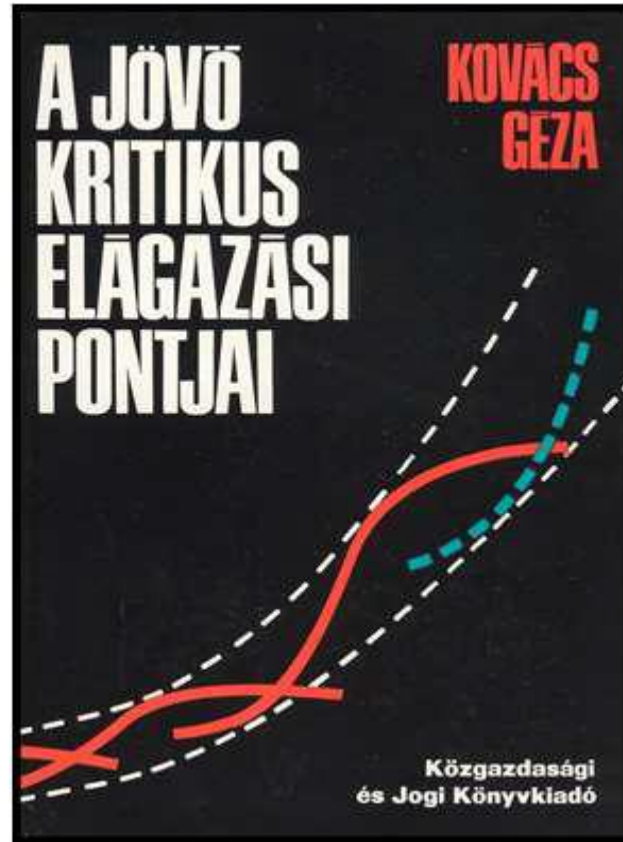
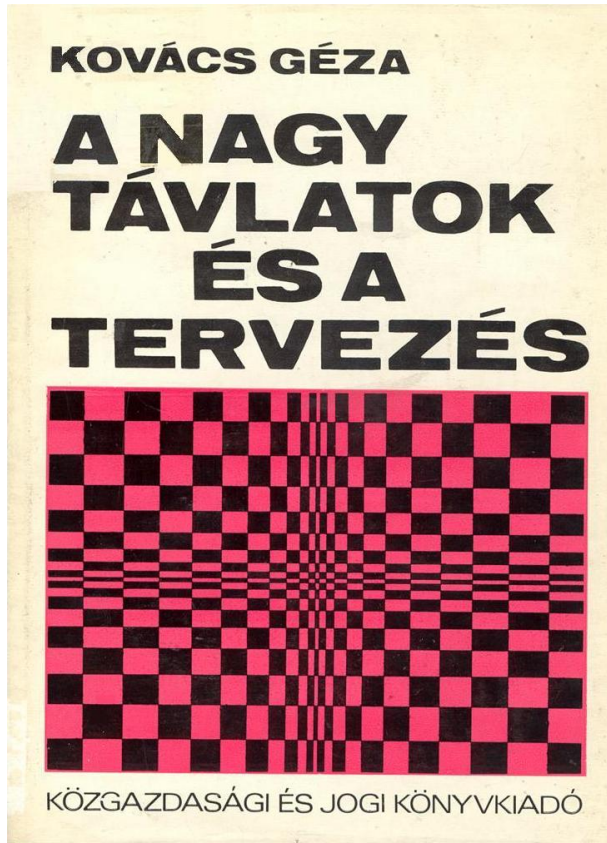
- „A tudomány valójában mindig a valóra vált bolondos ötletek vegyüléke”
- „A jövővel foglalkozás nem azonos a jövőbe való meneküléssel”

In: A jövő kritikus elágazási pontjai, 1975

- N-szektoros és N-dimenziós rendszerek. Jövőképelemek: természeti környezet, a társadalom technikai-gazdasági bázisa, a társadalom tagozódása, életmód-értékek

In: Jövő kutatás és társadalmi tervezés, 1979

Kovács Géza könyveinek borítói, 1970-es évek

Üzenetek Kovács Géza önálló könyveiből, 1980-as évek

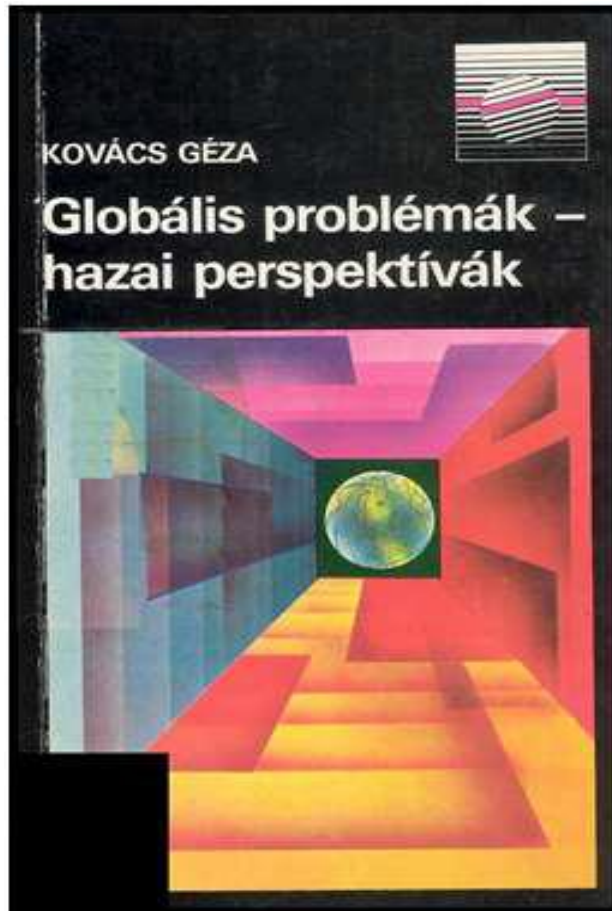
- A globális problémák összefüggésükben vizsgálándók
- A hazai új fejlődési szakaszra átállás végrehajtása a társadalmi stabilitás megőrzése mellett

In: Globális problémák – hazai perspektívák, 1983

- A lakossági alapszükségletek és a tudományintenzív fejlesztési stratégiák összekapcsolása szükségessé teszi a kormányzati munka továbbfejlesztését

In: Nagy távlatú fejlődéstendenciák, Magyarország 2020-ig, 1985

Kovács Géza könyveinek borítói, 1980-as évek

Üzenetek az 1990-es és a 2000-es évekből

- Kettős jövőkép, **2020**: ideáltípusú: környezetbarát és takarékos társadalom, szociális biztonság, **2000**: gazdasági és környezeti problémák megoldása

In: Modernizáció és szociális biztonság, 1995

- Újra össze kell kapcsolni a jövőkutatást és a tervezést

In: Közép- és hosszú távú stratégiák összekapcsolása, 1997

- A bűvös ezredforduló vonzereje. A jövő sokszínűsége

In: Előttünk és mögöttünk az ezredforduló, I. és II., 2001

Kovács Géza, a természetkedvelő

- Böhönye (születési hely), Nagymaros („rabszolgaparcella”)
- IBUSZ utak és a sátoros Zsiguli utak
- A Zselici Rend – Zselic „követei” – egykori főnöke
- Egy új világ megnyitása a Zselici kistérség számára, hogy a tudás a végekre is eljusson
- A Bányai Panoráma Egyesület tagja
- Egy kis zselici falu – Bánya – megmentése a végleges pusztulástól
- Somogyiak Baráti Köre – elnökségi tagság

Kovács Géza, a közösségi ember

- MKKE Szakszervezeti Bizottság elnöke, 1971-1975
- Tanszéki közös kirándulások (egyetemi kisbusszal, ill. Zsigulival és Trabanttal) sikeres kutatási programok befejezését követően
- Segítőkézség személyes problémák feldolgozásában
- Felejthetetlen nőnap-i köszöntések
- Kellemes szobatárs, együttműködés a fiatal kollégákkal

Kovács Géza, a jövő kutatás mestere

- A jövő kutatás tudományában szisztematikusan új témákat kutatott és új eredményeket ért el
- Ötletei, javaslatai előre mutatnak és az emberiség haladását is szolgálják
- Legújabb kutatási eredményeit rövid időn belül átvitte az oktatásba
- Iskolateremtő egyéniség volt
- Szárnyakat adott (nemcsak védőszárnyakat) másoknak, elsősorban a fiataloknak
- Példamutató életvitel szerint élt
- Figyelmes, türelmes, kellemes ember volt
- Szent-Györgyi Albert-díj, 1995; Ipolyi Arnold Tudományfejlesztési díj, 1999; A Budapesti Corvinus Egyetem Aranyérme kitüntetés, 2008

Mit tanulhatunk a jövőkutatás mesterétől?

A fantáziát nem nélkülöző gondolkodást

Az új iránti érzékenységet

A szisztematikus tudományos kutatást

A határidők betartását és betartatását

A fiatalok ötleteinek felkarolását

A közvetlenséget

„Az ellenséggel is tárgyalni kell” szemléletet

A türelmet

Köszönöm a figyelmet!

DR. NOVÁKY ERZSÉBET

MTA doktor, professor emerita, Budapesti Corvinus Egyetem

erzsebet.novaky@uni-corvinus.hu

MTA

